РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
Камско-Устьинский муниципальный район исполнительный комитет
Большесалтыковского сельского поселения

422831, Республика Татарстан,
Камско-Устьинский район,
с. Б.Салтыки, ул.Х.Такташ, 132
тел. (8437) 35-8-19
ИНН 1622004644

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Кама Тамагы муниципаль районы
Олы Салтык авыл җирлеге башкарма комитеты

422831, Татарстан Республикасы,
Кама Тамагы районы,
Олы Салтык авылы, .Х.Такташ урамы, 132
тел. (8437) 35-8-19
ИНН 1622004644

КАРАР

22 август 2018 ел 8

2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Олы Салтык авыл җирлеге транспорт инфраструктурасы системасын комплексы үстерү программасын раслау турында

2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы “Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”гы Федераль закон, 2014 елның 29 декабрендәге “Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында”гы 456-ФЗ номерлы Федераль закон, 2015 елның 25 декабрендәге “Җирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплексы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында”гы 1440 номерлы Карары белән расланган Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1440 номерлы Карары, 2016 елның 6 июнендәге 326661-МР номерлы “Муниципаль берәмлекләрнең транспорт инфраструктурасы системаларын комплексы үстерү программасын эшләү турында”гы Татарстан Республикасы Президенты Р. Н. Миңнехановның Йөкләмәсе нигезендә, Татарстан Республикасы муниципаль районы Олы Салтык авыл җирлеге Башкарма комитеты КАРАР КЫЛА:

1. 2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Салтык авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы системасын комплексы үстерү Программасын расларга.

2. Әлеге Карарны түбәндәге адреслар буенча урнашкан мәгълүмати стендларда халыкка җиткерергә:

- ТР, Кама Тамагы районы, Олы Салтык авылы, Свердлов урамы, 126 йорт;
- ТР, Кама Тамагы районы, Олы Мәрәтхуҗа авылы, Ленин урамы, 61 йорт;
- ТР, Кама Тамагы районы, Даныш авылы, Кооператив урамы, 71 нче йорт,

шулай ук Хокукый мәгълүматның рәсми порталында һәм Кама Тамагы муниципаль районының “Интернет” мәгълүмати-телекоммуникация челтәренең рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге Карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Җитәкче Х. Х. Ибәтов

2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Салтык авыл җирлеге транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү Программасы

Эчтәлек

1. Программа паспорты
2. Гомуми мәгълүмат
3. Җәмәгать транспорты
4. Урам-юл челтәре
5. Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре
6. Урам-юл челтәрен оптимальләштерү
7. Транспортны вакытлыча саклау һәм стоянкалар урыннарын оештыру
8. Җәяүлеләр урамнары һәм велосипед юллары системасын булдыру: мөмкинлекләре чикләнгән затлар өчен киртәләрсез мохит тәэмин итү

Паспорт

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Салтык авыл җирлеге транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программалары

Атамасы

2030 елга кадәр Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Салтык авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы.

Муниципаль заказчы

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Олы Салтык авыл җирлегенең Башкарма комитеты

Программаның урнашу урыны

Россия, Татарстан Республикасы, Кама Тамагы муниципаль районы, Олы Салтык авылы, Һ. Такташ урамы, 132 йорт.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Олы Салтык авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:
- 2014 елның 29 декабрендәге 456-ФЗ номерлы “Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында”гы Федераль закон нигезендә;
- 2015 елның 25 декабрендәге “Җирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында”гы 1440 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәтенең Карары белән;
- 2016 елның 6 июнендәге “Муниципаль берәмлекләрнең транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программасын эшләү турында”гы Татарстан Республикасы Президентының 326661-МР номерлы Йөкләмәсе.

Программа транспорт инфраструктурасын булдыру һәм үстерү, әлеге системаларның ышанычлылыгын арттыру һәм Кама Тамагы муниципаль районының Олы Салтык авыл җирлегендә кешеләр яшәү өчен уңайлы һәм куркынычсыз шартлар тәэмин итүче беренчел чараларны үз эченә ала.

Гомуми мәгълүмат

Әлеге муниципаль берәмлек Кама Тамагы район үзәгенең көнбатыш өлешендә урнашкан, аның административ үзәге - Олы Салтык авылы. Олы Салтык авыл җирлеге төньякта Кече Салтык авыл җирлеге, көньякта Олы Карамалы авыл җирлеге, көньяк-көнбатышта Олы Кариле авыл җирлеге, көнбатышта Яңасала авыл җирлеге белән чиктәш.

Транспорт комплексы.

Тышкы транспорт.

Авыл җирлеге территориясендә тышкы транспорт төре – автомобиль. Торак пунктта тышкы транспорт күп түгел.

Җирлек аша барлыгы төбәк әһәмиятендәге бер автомобиль юлы уза.

Төбәк әһәмиятендәге “Кама Тамагы-Апас – Казан” автомобиль юлы көнбатыш юнәлештә Олы Салтык авыл җирлеген Татарстан Республикасы башкаласы Казан шәһәре белән бәйли. Олы Салтык авыл җирлеге чикләрендә автомобиль юлының озынлыгы 4 км чамасы тәшкил итә. Автомобиль юлы Даныш авылы янынnan уза.

Шулай итеп, программаның тышкы транспортны үстерү буенча чаралары түбәндәгечә булачак:

1. Муниципаль берәмлекнең территориаль планлаштыруында региональ һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү чараларын исәпкә алу (бөтен чор).
2. Автомобиль юлларын перспективалы төзү коридорларын резервлауны тәэмин итү (бөтен чор).
3. Муниципаль берәмлек чикләрендә федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү өчен җир кишәрлекләре бүлеп бирүгә ярдәм күрсәтү (бөтен чор).
4. Федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларына бүлеп бирелгән полосаларны һәм саклау зоналарын куллану режимын үтәүне тәэмин итү (бөтен чор).

Җәмәгать транспорты.

Транспорт – җитештерүчеләр һәм кулланучылар арасында продукциянең төрле төрләрен йөртә торган, халыкка һәркем керә алырлык транспорт хезмәте күрсәтүне гамәлгә ашыручы авыл җирлеге инфраструктурасының мөһим өлеше, ул икътисадның барлык тармаклары һәм халыкның йөк һәм пассажирлар йөртү ихтыяҗын канәгатьләндерә.Транспортның тотрыклы һәм нәтиҗәле эшләве халыкның транспорт йөртү ихтыяҗын тулысынча канәгатьләндерү һәм җирлекнең уңышлы эшләве өчен кирәкле шарт булып тора.

Олы Салтык авыл җирлеге территориясендә автотранспорт предприятиеләре юк.

Олы Салтык авыл җирлеген район үзәге белән бәйләп торучы даими автобус транспорты юк. Җирлектә максатчан хәрәкәтләрнең күбесе шәхси автотранспортка һәм җәяүлеләр юлларына туры килә.

Урам-юл челтәре.
Урам-юл челтәре торак пунктларның транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасының төп элементы булып тора. Җирлекнең комплекслы үсешендә юл челтәрен һәм инфраструктура объектларын үстерү социаль әһәмиятле мәсьәләләрнең берсе булып тора.
Җирлектә автомобиль юлларының шактый өлеше вак таш һәм асфальт-бетон катламыннан тора.
Олы Салтык авыл җирлегенең урам-юл челтәре характеристикасы

№ т/б	Урам исеме	Озынлыгы, километрларда	машиналар йөрү өлешенең киңлеге, метрларда	Урамда урнашкан объектлар
	Олы Салтык авылы			
1	М. Җәлил урамы	1,01	4,5	кибет, торак сектор, балалар бакчасы, ФАП
2	1 нче Май урамы	1.17	4,5	торак сектор
3	Гагарин урамы	0,5	3,0	торак сектор
4	Г. Тукай урамы	0,4	4,5	торак сектор
5	Яңа урамы	1,31	3,0	торак сектор
6	Свердлов урамы	0,85	4,0	торак сектор, китапханә, кибет, мәдәният йорты, мәчет
7	Серов урамы	0,6	4,0	торак сектор
8	Һ. Такташ урамы	1,20	4,5	почта, ап,
	Олы Мәрәтхуҗа авылы			
11	Гагарин урамы	1,20	4,0	торак сектор
12	Ленин урамы	1,05	4,0	МФЦ, ФАП, торак сектор
13	Комсомол урамы	0,40	3,0	торак сектор, мәчет, кибет
14	Кооператив урамы	0,84	3,0	торак сектор

	Арча урамы	0,92	3,0	Торак сектор
	Даныш авылы			
15	Полярная урамы	0,80	3,0	торак сектор
	Вахитов урамы	0,70	3,0	торак сектор
	Ленинград урамы	0,65	3,0	торак сектор
	Урман урамы	0,80	3,0	торак сектор
	Посадская урамы	0,80	3,0	торак сектор
	Кооператив урамы	0,85	4,0	торак сектор, кибет, авыл клубы, мәчет, ФАП

Транспорт комплексын үстерү өстенлекләре.

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексы үсешенең төп өстенлекләре түбәндәгеләр булырга тиеш:
- гамәлдәге урам-юл челтәрен ремонтлау һәм реконструкцияләү;
- гамәлдәге грунт юлларында каты өслекле юллар төзү.

Муниципаль берәмлек территориясендә транспортны үстерү хакимиятнең төрле дәрәҗәләрендәге: федераль, региональ, муниципаль көчләргә юнәлдерелгән комплекслы якын килү нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Авыл җирлегенең транспорт системасы үсешен планлаштырганда район һәм тулаем төбәк транспорт системасының перспектив үсешен исәпкә алырга кирәк. Авыл җирлегенең транспорт системасы регионның транспорт системасы элементы булып тора, шуңа күрә территориядә транспорт инфраструктурасын оптимизацияләү белән бәйле барлык бурычларны хәл итү муниципаль берәмлекнең җирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл ителә алмый. Программада әлеге тәкъдимнәрне барлык дәрәҗәдәге бюджетлар катнашында гамәлгә ашыру тәкъдим ителә. Җирле үзидарә органнарының бурычлары - дәүләт хакимияте һәм җирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген тәэмин итү буенча оештыру чаралары, Спас районы җирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары өчен транспорт инфраструктурасын үстерү буенча тәкъдимнәр әзерләү.

Федераль дәрәҗәдә транспорт инфраструктурасы үсешенең төп юнәлешләре РФ Хөкүмәтенең 2008 елның 22 ноябрендәге 1734-р номерлы Боерыгы белән расланган Россия Федерациясенең транспорт стратегиясе белән билгеләнгән.

Транспорт стратегиясе нигезендә транспорт системасын үстерүнең стратегик максаты – икътисад һәм җәмгыятьне инновацион социаль юнәлешле үстерү конкурентлыкка сәләтле сыйфатлы транспорт хезмәтләре ихтыяҗларын канәгатьләндерү.Нәтиҗәле конкурентлыкка сәләтле транспорт системасын булдыру өчен өч төп өлеш кирәк:

- конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре;
- конкурентлыкка сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәтләре белән тәэмин итәрлек дәрәҗәдә кирәк булган югары җитештерүчәнлекле куркынычсыз транспорт инфраструктурасы һәм транспорт чаралары;
- транспорт хезмәтләре тәкъдим итү дәрәҗәсен арттыру өчен шартлар тудыру (югыйсә конкурентлы мохит булмаячак).

Муниципаль берәмлекнең транспорт комплексын үстерү буенча чаралар

Программа карарлары нигезендә муниципаль берәмлекнең торак пунктларында урамнарны этаплап төзү һәм реконструкцияләү муниципаль максатчан программасын эшләү һәм кабул итү	Олы Салтык авыл җирлеге	2018-2030
Автомобиль юллары классификациясе нигезендә җирле әһәмияттәге автомобиль юллары исемлеген раслау.	Олы Салтык авыл җирлеге	2018-2030
Территорияләрне планлаштыру буенча документлар эшләү һәм комплекста хәл ителә торган юл хәрәкәте иминлеге буенча чаралар комплексын эшләү һәм гамәлгә ашыру	Олы Салтык авыл җирлеге	2018-2030
Торак пунктлар урамнарында төзекләндерү, реконструкция, каты өслек урнаштыру	Олы Салтык авыл җирлеге	2018-2030
Юллар һәм тротуарларны комплекслы төзү	Олы Салтык авыл җирлеге	2018-2030
Тукталыш мәйданчыклары җиһазлары һәм җәмәгать транспорты өчен павильоннар урнаштыру	Олы Салтык авыл җирлеге	2018-2030
Җирле әһәмияттәге автомобиль юлларына инвентаризация үткәрү, бүлеп бирелгән полосаларны билгеләү, җирле әһәмияттәге автомобиль юллары белән шөгыльләнүче җир кишәрлекләрен теркәү	Олы Салтык авыл җирлеге	2018-2030
Авыл җирлеге урамнарында һәм автомобиль юлларында барлык инженерлык корылмаларының техник торышын бәяләү белән инвентарьлаштыру, кирәкле реконструкция яки яңа төзелеш срокларын һәм күләмнәрен билгеләү	Олы Салтык авыл җирлеге	2018-2030

Урам-юл челтәрен оптимальләштерү

Авыл җирлегенең транспорт комплексы үсешенең өстенлекле юнәлешләре нигезендә, Программа проекты белән урам-юл челтәрен оптимальләштерү буенча түбәндәге чаралар каралган.
Программада магистраль урам-юл челтәре челтәрен формалаштыру буенча нормативларга туры китереп тәкъдимнәр бирелә.
Авыл торак пункты һәм авыл җирлеге чикләрендә урам челтәренең төп исәп-хисап параметрлары 42.13330.2011 "Шәһәр төзелеше, планлаштыру һәм авыл җирлеге" СП нигезендә кабул ителә.
Урам-юл челтәрен төзү нигезенә авылның гамәлдәге һәм планлаштырылган районнары арасында элемтәләр санын арттыру һәм авылның урам-юл челтәрен төбәкнең автомобиль юллары системасына кертү идеясе салынган.
Иерархия дәрәҗәсеннән чыгып, аларның һәркайсының аркылы профиле үтәлергә тиеш.
Генераль план проектында проектлана торган аркылы профильләре торак пункт урамнары һәм юллары китерелгән. Текст материаллары составында китерелгән аркылы профильләр һәм, нигездә, сызыкта китерелгән чишелеш схемалары территорияне планлаштыру, юлларны проектлау буенча алга таба эшләрне башкарганда регламентлаштыручы нигезләмәләр буларак карала һәм төгәлләштерелергә мөмкин. Хәрәкәтнең төп юнәлешләре, юл чишелешләренең төрләре үзгәрешсез калырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең комплекслы транспорт схемасын әзерләгәндә, бу аркылы профильләр һәм чишелешләрнең схемалары төзәтелергә мөмкин.
Авыл урамнарын һәм юлларны классификацияләү проектның график өлешендә күрсәтелгән (нигезләү буенча материалларның "Транспорт инфраструктурасын үстерү картасы"). Аркылы профильләрне маркировкалау шул ук схема буенча китерелгән.
Яңа торак төзелеше районнарында урамнарны һәм юлларны проектлаганда, кызыл линияләрдә урамнарның проект киңлеген үтәргә кирәк, бу исә урамнарны киңәйтү максатыннан җир кишәрлекләрен тартып алу һәм капиталь төзелеш объектларын сүтү буенча кыйммәтле чараларны алга таба тормышка ашыруны булдырмаска мөмкинлек бирәчәк. Проектлана торган урамнар рельефта шулай итеп урнашырга тиеш ки, бу норматив авышлыкларны үтәү таләбе үтәлсен өчен эшләнә. Катлаулы геоморфологик факторлар булу шартларында төп урамнарны проектлау һәм төзүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Транспортны вакытлыча саклау һәм машина кую урыннарын оештыру.

Авыл җирлеге территориясендә автотранспорт, нигездә, предприятие участоклары чикләрендә һәм җирлек халкының йорт яны участокларында саклана.
Җирлектә гараж-төзелеш кооперативлары юк.
Алга таба җәмәгать билгеләнешендәге биналар янында автомобиль кую урыннарын оештыруны, халыкны автомобиль йөртү дәрәҗәсенең фаразлануын исәпкә алып, күз алдында тотарга кирәк.

Ведомство һәм йөк автомобильләре җирлекнең коммуналь-склад һәм агросәнәгать зонасында сакланыр дип көтелә. Халык өчен җиңел автомобильләрне даими һәм вакытлыча саклау йорт яны участоклары чикләрендә карала. Әлеге бүлек буенча үтәлергә тиешле чаралар:

1. Җәмәгать билгеләнешендәге биналарның проект сыйдырышлыгы нигезендә аларны төзү өчен бүлеп бирелә торган участокларда (бөтен чор дәвамында) парковка урыннарын тиешле санда урнаштыруның административ чаралары белән тәэмин итү);
2. Хезмәт күрсәтү объектлары янында автостоянкалар төзү (бөтен вакыт);
3. Җәмәгать стоянкалары оештыру.

Җәяүлеләр урамнары системасын булдыру: мөмкинлекләре чикләнгән затлар өчен киртәләрсез мохит тәэмин итү.

Корреспонденция өчен кечкенә генә киселгән урыннар булганда, экологик чиста мохитка ярдәм итү өчен, торак пунктлар территориясендә программа нигезендә җәяүлеләр урамнары системасы карала.

Авыл җирлеге программасы белән халыкның аз мобиль төркемнәре өчен киртәләрсез мохит булдыру күздә тотыла. Бу максаттан, җәмәгать биналарын проектлаганда норматив тайпылышлар булган пандуслар, тротуарларның капламалары камилләштерелгән һәм барьерсыз мохит булдыруга кертелгән барлык кирәкле таләпләр куелырга тиеш.

Әлеге бүлек буенча чаралар:

1. Күбесенчә җәяүлеләр хәрәкәте булган урамнар системасын формалаштыру (исәп-хисап срогы - перспектива);
2. Төзүчеләрнең барьерсыз мохит булдыру буенча таләпләрне үтәүләрен административ чаралар белән тәэмин итү (бөтен чор).